

Vår referens

Miljöavdelningen

Ingegerd Erlandsson

040/044- 25 21 12

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Djupadal i Bromölla kommun

(2 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Djupadal
Kommun	Bromölla
Socken	Näsum
Gränser	Området är markerat med punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Drögsperyd 1:61, Drögsperyd 1:46 (del av) och Drögsperyd 1:44 (del av)
Läge	Området är beläget på Ryssberget öster om Drögsperyd intill länsgränsen mot Blekinge ca 5 km öster om Näsums kyrka ca 30 km NO om Kristianstad
Kartblad	Topografiska kartan: Karlshamn 3E NV Ekonomiska kartan: 3E5e Drögsperyd
Koordinater	Ö: 1,423,560 N: 6,229,160
Naturgeografisk region	Nr 8, Nordöstkånes skogslandskap
Areal	Ca 12 ha land
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken förklarar Länsstyrelsen det område som utmärkts med kraftig punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att

- skydda ett område som är värdefullt främst ur biologisk-ekologisk och geologisk synpunkt,
 - bevara och utveckla ädellövssdominerade naturskogar och skydda en gynnsam miljö för de rödlistade organismer och typiska arter som är knutna till denna miljö,
 - skydda och bevara geovetenskapligt intressanta spår och formationer i den delvis storblockiga terrängen på Ryssbergets branta sluttning,
 - skydda och vårda ett område som också har kulturhistoriska värden och bevara, underhålla och åskådliggöra värdefulla kulturhistoriska lämningar, såsom stengärdesgårdar och småvägar,
 - trygga tillgången till ett för friluftslivet betydelsefullt strövområde och tillgodose allmänhetens möjlighet till rörligt friluftsliv och upplevelser av områdets natur samt informera besökarna om områdets geologi, naturmiljöer och kulturhistoria.
-

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, t.ex. mast eller antenn,
2. bedriva täktverksamhet i någon form,
3. vidtaga åtgärder som förändrar områdets topografi eller yt- och dräneringsförhållanden och landskapets allmänna karaktär som att gräva, spränga, borra, schakta, dika, dämna, tippa, fylla ut, plöja eller utföra annan markbearbetning,
4. anlägga väg,
5. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med områdets skötsel,
6. plantera in för området främmande växter eller djur,
7. avverka träd och buskar, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,

8. uppföra stängsel eller annan hägnad,
9. dra fram luft- eller markledning,
10. använda kemiska bekämpningsmedel, gödselmedel eller jordförbättringsmedel.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet

1. utmärkning av och upplysning om reservatet,
2. avverkning av träd och röjning av buskar så som närmare anges i fastställd skötselplan,
3. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet enligt fastställd skötselplan,
4. undersökning av djur- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. göra upp eld,
2. framföra motordrivet fordon,
3. tälta eller ställa upp husvagn, husbil eller motsvarande,
4. avsiktligt störa djurlivet,
5. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
6. skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
7. gräva, borra, mejsla eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
8. skada stenmurar,
9. anbringa tavla, plakat, skylt, inskrift, affisch, snitsel eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar samt gränsmärken undantagna,

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

10. samla in ryggradslösa djur, t.ex. insekter, skalbaggar och fjärilar eller plocka mossor och lavar,
11. nyttja området för tävling, övning eller lägerverksamhet.

Föreskrifterna under A och C skall inte utgöra hinder för åtgärder i samband med skötsel av området samt anordnande av information i enlighet med av Länsstyrelsen fastställd skötselplan eller för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar tillhörande kommunen, el- och teledistributör samt vattentäkt och ledningar tillhörande fastigheten Drögsperyd 1:44. Föreskriften C2 skall inte utgöra hinder för ägare av fastighet Drögsperyd 1:44 gällande passage till och från åkermarken på i bilaga 1 markerad väg, ej heller för ägare av fastighet Drögsperyd 1:46 gällande passage på i bilaga 1 markerad skogsväg. Föreskriften C5 gäller ej vid jaktutövning.

Länsstyrelsen erinrar om att det enligt 7 kap 7 § miljöbalken kan meddelas dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl.

Beskrivning av området

Reservatet är beläget ca 3 mil nordost om Kristianstad intill länsgränsen mot Blekinge och utgörs av en sydostvänd sluttning i en sprickdal på Ryssberget, en urbergsrygg med tydliga spår av inlandsisens verkan. Marken inom hela området består av blockrik och delvis storblockig näringsfattig morän. Berget går i dagen på en del ställen högt upp. Dalgången fortsätter in i Blekinge län där området gränsar till Skinsagylets naturreservat. I den lägst belägna delen på 65 m.ö.h. finns ett fuktstråk med källdrag som kommer från en lägre backe i söder och mynnar i ett mindre kärr. Höjdskillnaden inom området är 70 meter.

Sluttningen är skogbevuxen och domineras av sluten bokskog med inslag av främst avenbok och även björk. Ek, tall och en förekommer företrädesvis i de bergiga partierna ovanför branten. Mindre granskogsplanteringar finns insprängda på ett par ställen. Den dominerande naturtypen är "bokskog av fryletyp" (9110), dessutom finns ett mindre område av "äldre ekskogar på sura sandiga marker" (9190). På sluttningen i öster växer åttioårig tät bokskog medan boken i väster är något grövre och står glesare. Granskogsplanteringarna är belägna dels ovanför branten, dels i sluttningens nedre del och vid fuktstråket på dalbotten i sydost. De delar av området där ingen avverkning skett på lång tid har delvis stora naturskogsqualitéer. I de branta partierna högt upp på sluttningen där skogen fått stå orörd tillräckligt länge finns några intressanta områden med senvuxna bokar. Tämligen gott om död ved i olika nedbrytningsstadier i form av lågor, högstubbar

och grenar på marken ger en gynnsam livsmiljö för vedlevande organismer. Delar av branten med dess mossbeklädda klippblock ger ett vilt och spännande intryck.

Målet med naturreservatet är att bevara, utveckla och återskapa ädellövsdominerad olikåldrig naturskog med övervägande bok och där andelen död ved i olika former förekommer i riklig mängd. Reservatet ska vara tillgängligt för allmänheten. Avgränsningen för naturreservatet Djupadal överensstämmer med Natura 2000-området kallat Drögsperyd. Det övergripande bevarandesyftet för området är att upprätthålla de förekommande naturtyperna i gynnsam bevarandestatus. Dessutom ska skogen generellt vara en gynnsam växtplats för växter, insekter, kryptogamer och andra organismer med krav på lång skoglig kontinuitet, gamla träd och död ved. Mängden död ved i olika former, dimensioner och nedbrytningsstadier ska öka.

I en översiktlig inventering av vedinsekter i naturskogsområden i Blekinge 1990 finns Skinsagylet med. Där rapporteras 29 arter vedinsekter i området, varav en myra och övriga skalbaggar. Det mest intressanta fyndet var en *Corticeus unicolor*, som är en sällsynt naturskogsberoende skalbaggsart. Den lever främst på bok, ibland även björk, under barken eller i gångsystem gjorda av andra insekter. Arten var troligen vanligare förr i området. Någon motsvarande inventering har inte gjorts på den skånska sidan, men samma arter kan förväntas finnas i likartade miljöer i närheten.

Området tillhör den övre skogsbygden. Av gamla kartor och dokument framgår uppgifter om en någorlunda säker skoglig kontinuitet av lövträd på några mindre områden i slutningens nedre delar. Det finns alltså en möjlig kontinuitet av bokskog åtminstone sedan 1600-talet. Området Djupadal har historiskt sett varit utmark till byn Drögsperyd, fram till 1800-talets början när skiftesreformer genomfördes. Då tillföll marken ett utsocknes frälsehemman, en gård flyttade ut till Djupadal och även ett torp uppfördes i dalen. Inga spår av odling kan styrkas inom själva reservatsområdet. Marken har även fortsättningsvis använts för bete och virkestäkt. Inom området finns vällagda stenmurar bland annat i fastighetsgränser som är gällande än idag. Ett par äldre mindre vägar finns i områdets södra del, en stenkantad väg och en annan mindre väg som löper längs ett stengärde.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen har 2002 förvärvat del av Drögsperyd 1:44 för naturvårdsändamål och tagit initiativ till reservatsbildningen. Dokumentation samt förslag till reservatsbeslut har utarbetats av Länsstyrelsen i Skåne län. Under 2004 har berörda markägare kontaktats av Länsstyrelsen för information om planerna. Markägare, övriga kända sakägare och berörda myndigheter har förelagts att inkomma med synpunkter på förslaget. Naturvårdsverket, Sveriges Geologiska Undersökning, Skogsstyrelsen och Bromölla kommun har tillstyrkt förslaget. Ägarna till Drögsperyd 1:44 och 1:46 har haft erinringar mot förslaget.

Monicka Karlsson och **Conny Svensson**, ägare till fastighet Drögsperyd 1:44, är inte villiga att upplåta del av sin mark på 0,05 hektar till naturreservatet. De anser att området inte kan ha något värde ur naturhänseende, utan skall köpas in för att få en rakare gräns. Ägarna påpekar att deras fastighet Drögsperyd 1:44 har servitut och nyttjanderätt till väg samt vattenledning och yrkar på att vissa punkter i föreskrifter och förbud därför måste vara undantagna. De påpekar att även mindre stigar som används av kringboende bör röjas för framkomlighet.

Bonde Svensson, ägare till fastighet Drögsperyd 1:46, är missnöjd med gränsdragningen för reservatet, som han anser ska följa en naturlig linje i terrängen.

Någon justering av reservatsgränsen är inte aktuell. Gränsens utformning utgår från vikten av att värna om helheten för att kunna tillvarata befintliga naturvärden och bevara och utveckla skogens biologiska mångfald. Genom att reservatsgränsen utgår från länsgränsen vid den nordvästra brytpunkten för Skinnsägylets naturreservat i Blekinge och fortsätter ovanför branten västerut erhålls ett sammanhängande område fram till klippbranten, som har höga naturvärden, och svackan nedanför i reservatets nordvästra hörn. Samtidigt blir gränsen lätt identifierbar i terrängen. Gränsen för naturreservatet sammanfaller dessutom med områdesavgränsningen för Natura 2000-området Drögsperyd. Angående servitut till förmån för fastigheten Drögsperyd 1:44 med nyttjanderätt av väg samt vattenledning, så har Länsstyrelsen beaktat önskemålen genom att generellt undantag från föreskrifterna gjorts.

Skäl för beslut

Det föreslagna naturreservatet Djupadal har stora naturvärden, främst biologiska-ekologiska och geologiska.

Hela eller delar av naturreservatet har angivits som skyddsvärt ur naturvårds-, kulturmiljö- eller friluftssynpunkt på internationell, nationell, regional och lokal nivå och omfattas av eller ingår i:

- EU:s nätverk natura 2000 (SCI SE0420304 Drögsperyd).
- Riksintresse för naturvård (N 18:c Djupadal).
- Riksintresse för friluftsliv (L:F3 Ivösjön – Immeln - Ryssberget).
- Länsstyrelsens natur- och kulturmiljöprogram, natur klass 2-objekt samt kulturhistoriskt värde (17c Drögsperyd och 17d Djupadal).
- Länsstyrelsens regionala skogsstrategi: trakt med särskilt värdefull ädellövskog (Ryssberget).
- Länsstyrelsens program Närmare till naturen i Skåne – skydd av tätortsnära områden för friluftsliv och naturvård, Bromölla kommun (Om 31).

Reservatet består av ett ädellövskogsdominerat område på en sydostvänd sluttning i en sprickdal av stort geologiskt intresse på Ryssberget. Den blockrika och delvis storblockiga näringsfattiga moränen i den branta sluttningen ger speciella förutsättningar för växt- och djurlivet, vilket gör området värdefullt ur biologisk-ekologisk synpunkt. Den skogbevuxna sluttningen domineras av sluten bokskog med inslag av främst avenbok samt ek och tall i bergiga partier, med delvis stora naturskogsqualitéer. Landskapet varierar från kärrmark på dalbotten via den blockrika delvis branta terrängen till berg i dagen 70 meter högre upp på sluttningen. Området har en bitvis skoglig kontinuitet av lövträd i sluttningens nedre del. De olika biotoperna och förekomsten av död ved bidrar till förutsättningar för hög biologisk mångfald i området.

I området finns även kulturhistoriska värden genom att marken utnyttjats som utmark och inte odlats upp utan haft en kontinuitet i användning för bete och virkesproduktion. Kulturhistoriska spår finns i form av stengärdesgårdar och äldre vägar.

Det föreslagna reservatet med sin naturskogsartade ädellövskog och mossbevuxna stenblock i branten har jämte de geologiska och biologisk-ekologiska värdena även ett skönhets- och upplevelsevärde. Området ger med den blockrika terrängen ett vildmarksliknande intryck där det är beläget på Ryssbergets sluttning ner mot

Djupadal, vilket i kombination med att området gränsar till Skinsagylets naturreservat i Blekinge gör det attraktivt som ett strövområde.

Området är i behov av ett strikt skydd genom sin biologiska mångfald med bokskog samt delvis naturskogsartad ädellövskog och ek-tallskog i branten, jämte intressanta geologiska bildningar. Ett sådant skydd ger även goda möjligheter att vidmakthålla en gynnsam bevarandestatus för de naturtyper enligt EU:s habitatdirektiv för Natura 2000-områden som finns i området: "Bokskog av fryletyp" och "Äldre ekskogar på sura, sandiga marker".

Området vid Djupadal bör avsättas som naturreservat för att kunna bevara och utveckla naturvärdena. De blockrika sluttningarna med bokskog, ädellövskog och ek-tallskog ska i huvudsak lämnas orörda och utvecklas med naturlig intern beståndsdynamik. Befintliga granbestånd inom området ska avverkas så att de för området naturliga trädslagen kan vandra in. En reservatsbildning tryggar även områdets tillgänglighet för friluftslivet.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda och återställa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Skötselplanen fastställs av Länsstyrelsen i särskilt beslut denna dag.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och skall fortlöpande samråda med markägare, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Reservatets gränser skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 031522) och Naturvårdsverkets anvisningar.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet, se bilaga 2.

ok e
fid
I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog vik. landshövding Elisabeth Hellmo, beslutande, miljöavdelningen, plan- och bostadssektionen, rättssektionen, och Ingegerd Erlandsson, naturskyddssektionen, föredragande.

EHe
Elisabeth Hellmo

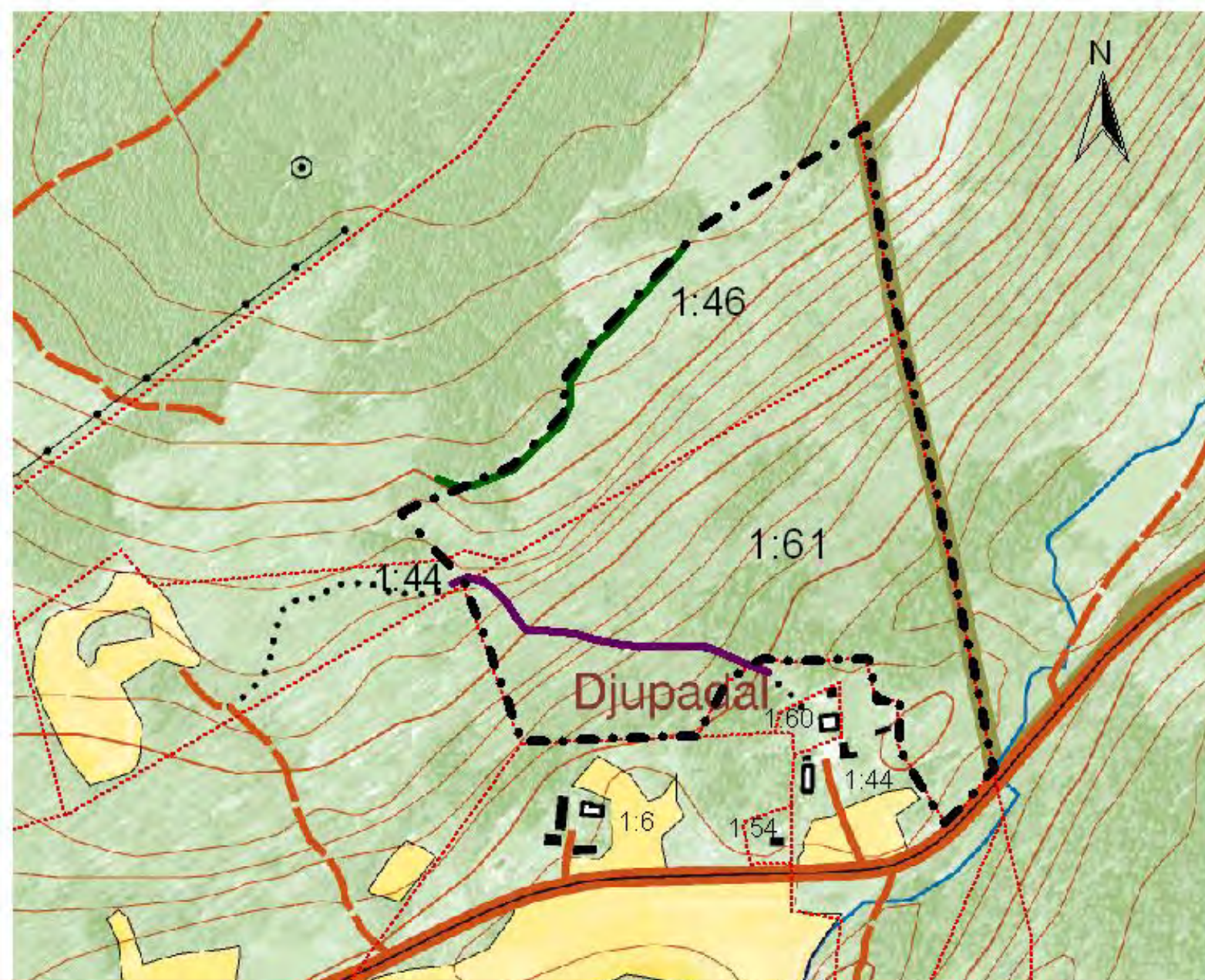
ge
Ingegerd Erlandsson

Bilagor

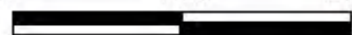
1. Naturreservatet Djupadal med markerad väg
2. Hur man överklagar

Naturrestervatet Djupadal

Bromölla kommun

0 100 200 meter

Områdesavgränsning naturreservat

Fastighets- och administrativ indelning

Väg

Skogsväg